

Urząd Ochrony Konkurencji i Konsumentów

PYTANIA I ODPOWIEDZI

Ustawa o zmianie niektórych ustaw
w celu ograniczenia zatorów płatniczych

Warszawa, czerwiec 2020

Spis treści

Zagadnienia ogólne.....	3
Zawiadomienia	7
Postępowania Prezesa UOKiK w sprawie nadmiernego opóźniania się ze spełnianiem świadczeń pieniężnych	11
Kary za naruszenie zakazu nadmiernego opóźniania się ze spełnianiem świadczeń pieniężnych.....	28
Inne	35

Zagadnienia ogólne

1. Jakie są główne cele i zmiany wprowadzone ustawą z dnia 19 lipca 2019 r. o zmianie niektórych ustaw w celu ograniczenia zatorów płatniczych?

Celem ustawy jest przede wszystkim ograniczenie zatorów płatniczych, powstających na skutek **opóźnień w płaceniu kontrahentom**. Zatory płatnicze to nagromadzenie zadłużeń przedsiębiorcy, które przechodzą na kolejne powiązane z nim podmioty, powodując utratę płynności finansowej i negatywnie wpływając na całe otoczenie biznesowe. Zatory płatnicze wywołują w gospodarce efekt domina: przedsiębiorcy, którzy nie otrzymują w terminie zapłaty za dostarczone towary lub wykonane usługi, w konsekwencji nie mają środków na dalsze regulowanie własnych należności wobec swoich kontrahentów, wstrzymują nakłady na inwestycje i wywołują te same problemy u kolejnych podmiotów.

Nieterminowe płatności, jak i zbyt długie terminy zapłaty, mają negatywny wpływ na płynność finansową przedsiębiorstw i ich rozwój, zwiększają koszty prowadzenia działalności, a w najtrudniejszych sytuacjach **mogą prowadzić do upadłości lub likwidacji** dotkniętych nimi przedsiębiorców. W konsekwencji są one zagrożeniem nie tylko dla uczciwych przedsiębiorców, ale również poważnym obciążeniem dla gospodarki, spowalniając tempo wzrostu gospodarczego.

Przyjęte rozwiązania mają ukrócić tego typu praktyki. Ustawa dotycząca zatorów zmieniała kilkanaście aktów prawnych. Kluczowe rozwiązania w walce z zatorami płatniczymi zawarto w zmienionej ustawie o terminach zapłaty w transakcjach handlowych, która od 1 stycznia 2020 r. funkcjonuje jako ustawa o przeciwdziałaniu nadmiernemu opóźnieniom w transakcjach handlowych.

Najważniejsze zmiany w transakcjach handlowych odnoszą się m.in. do:

- zmiany **wysokości odsetek** za opóźnienie w transakcjach handlowych,
- wprowadzenia **maksymalnego terminu** zapłaty dla dużych przedsiębiorców, w przypadku gdy wierzycielem jest podmiot z sektora MŚP,
- **skrócenia terminów** zapłaty, w których dłużnikiem jest podmiot publiczny lub podmiot publiczny będący podmiotem leczniczym,
- przyznania UOKiK kompetencji w zakresie **nakładania kar pieniężnych** za nadmierne opóźnianie się w płatnościach,
- **monitorowania** stosowanych terminów płatności przez największych dłużników,

- zróżnicowania rekompensaty za koszty odzyskiwania należności,
- wsparcia wierzycieli w dochodzeniu roszczeń,
- uznania nieuzasadnionego wydłużania terminów zapłaty za **czyn nieuczciwej konkurencji**,
- wprowadzenia tzw. **ulgi na złe długi** w PIT i w CIT.

2. Jakie ustawy zostały znowelizowane ustawą o zmianie niektórych ustaw w celu ograniczenia zatorów płatniczych?

Ustawa wprowadziła zmiany w:

- ustawie z dnia 17 listopada 1964 r. - Kodeks postępowania cywilnego,
- ustawie z dnia 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych,
- ustawie z dnia 15 lutego 1992 r. o podatku dochodowym od osób prawnych,
- ustawie z dnia 16 kwietnia 1993 r. o zwalczaniu nieuczciwej konkurencji,
- ustawie z dnia 29 sierpnia 1997 r. - Ordynacja podatkowa,
- ustawie z dnia 29 sierpnia 1997 r. - Prawo bankowe,
- ustawie z dnia 20 listopada 1998 r. o zryczałtowanym podatku dochodowym od niektórych przychodów osiąganych przez osoby fizyczne,
- ustawie z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych,
- ustawie z dnia 5 listopada 2009 r. o spółdzielczych kasach oszczędnościowo-kredytowych,
- ustawie z dnia 8 marca 2013 r. o terminach zapłaty w transakcjach handlowych,
- ustawie z dnia 22 czerwca 2016 r. o zmianie ustawy - Prawo zamówień publicznych oraz niektórych innych ustaw,
- ustawie z dnia 15 grudnia 2016 r. o przeciwdziałaniu nieuczciwemu wykorzystywaniu przewagi kontraktowej w obrocie produktami rolnymi i spożywczymi,
- ustawie z dnia 6 marca 2018 r. o Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej i Punkcie Informacji dla Przedsiębiorcy.

3. Od kiedy stosuje się zmienione przepisy dotyczące transakcji handlowych?

Co do zasady znowelizowane przepisy ustawy mają zastosowanie do transakcji handlowych zawartych **po 1 stycznia 2020 r.**, przy czym przepisy te stosuje się również do transakcji handlowych zawartych **przed tym terminem** w zakresie:

- transakcji handlowych zawartych przed 1 stycznia 2020 r., w odniesieniu do świadczeń pieniężnych z nich wynikających, które stały się wymagalne po tym dniu,

- ustalenia wysokości odsetek ustawowych za opóźnienie w transakcjach handlowych, które stały się wymagalne po 1 stycznia 2020 r.,
- ustalenia wysokości rekompensaty za dochodzenie należności, która stała się wymagalna po 1 stycznia 2020 r.,
- zastosowania tzw. ulgi na złe długi do transakcji handlowych, w przypadku których termin zapłaty upływa po 31 grudnia 2019 r.

4. Czym jest transakcja handlowa?

Transakcja handlowa jest umową, zawartą przez strony w związku z ich działalnością gospodarczą, której przedmiotem jest **odpłatna dostawa towaru lub odpłatne świadczenie usługi**.

Stronami transakcji handlowej mogą być **jedynie**:

- przedsiębiorcy wpisani do Centralnej Ewidencji Działalności Gospodarczej i rejestru przedsiębiorców Krajowego Rejestru Sądowego,
- przedsiębiorcy z państw członkowskich UE, Norwegii, Islandii, Liechtensteinu oraz Konfederacji Szwajcarskiej,
- oddziały i przedstawicielstwa przedsiębiorców zagranicznych,
- osoby wykonujące wolny zawód,
- podmioty wykonujące działalność wytwórczą w rolnictwie w zakresie upraw rolnych oraz chowu i hodowli zwierząt, ogrodnictwa, warzywnictwa, leśnictwa i rybactwa śródlądowego,
- rolnicy:
 - wynajmujący pokoje, sprzedający posiłki domowe i świadczący w gospodarstwach rolnych inne usługi związane z pobytem turystów,
 - wyrabiający do 100 hektolitrów wina w ciągu roku kalendarzowego,
 - w zakresie sprzedaży przetworzonych w sposób inny niż przemysłowy produktów roślinnych i zwierzęcych, o której mowa w art. 20 ust. 1c ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych,
- koła gospodyń wiejskich, na podstawie ustawy o kołach gospodyń wiejskich,
- podmioty publiczne,
- podmioty objęte zakresem art. 3 ust. 1 pkt 4 i 5 ustawy Prawo zamówień publicznych.

❖ Należy pamiętać, że **umowa nie musi być zawarta w formie pisemnej**. Zatem transakcje handlowe dotyczą także umów np. w formie zlecenia zamówienia czy odwołania się do ogólnych warunków umów.

Art. 2, art. 4 pkt 1 ustawy o przeciwdziałaniu nadmiernym opóźnieniom w transakcjach handlowych

5. Jakie transakcje handlowe zostały wyłączone spod ustawy?

Ustawy nie stosuje się w przypadku:

- długów objętych postępowaniami upadłościowymi lub restrukturyzacyjnymi,
- umów, na podstawie których wykonywane są czynności bankowe,
- umów, których stronami są wyłącznie podmioty zaliczane do sektora finansów publicznych (w rozumieniu przepisów o finansach publicznych).

Art. 3 ustawy o przeciwdziałaniu nadmiernym opóźnieniom w transakcjach handlowych

6. Jakie są kompetencje Prezesa Urzędu w zakresie ograniczenia zatorów płatniczych na rynku?

Prezes UOKiK stoi na straży przestrzegania zakazu nadmiernego opóźniania się ze spełnianiem świadczeń pieniężnych w transakcjach handlowych. Prowadzi **postępowania** w sprawie nadmiernego opóźniania się ze spełnianiem świadczeń pieniężnych, w wyniku których może nałożyć **administracyjną karę pieniężną** na największych przedsiębiorców powodujących zatory płatnicze. Kara pieniężna nakładana na podmioty, które nadmiernie opóźniają się z regulowaniem swoich zobowiązań jest instrumentem o charakterze administracyjnym, dyscyplinującym dłużników do terminowego regulowania płatności.

Art. 13v ust. 1 ustawy o przeciwdziałaniu nadmiernym opóźnieniom w transakcjach handlowych

7. Jaki jest cel postępowań Prezesa Urzędu w sprawie nadmiernego opóźniania się ze spełnianiem świadczeń pieniężnych przez podmioty?

Postępowania w sprawie nadmiernego opóźniania się ze spełnianiem świadczeń pieniężnych mają na celu **pośrednią ochronę przedsiębiorców** dotkniętych zatorami płatniczymi poprzez motywowanie dłużników do terminowego regulowania płatności. Prowadzone są przez Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów, jeżeli posiadane informacje wskazują na wystąpienie nadmiernego opóźniania się ze spełnianiem świadczeń pieniężnych.

Postępowanie wszczyna się **z urzędu**, nie na wniosek czy żądanie np. przedsiębiorcy. W wyniku przeprowadzonego postępowania Prezes UOKiK może nałożyć **karę pieniężną** na nierzetelnego dłużnika. Sankcje te nie będą jednak stosowane wobec podmiotów, które

same padły ofiarą zatorów. Ponadto postępowanie nie może być prowadzone wobec podmiotów publicznych.

Niemniej w sprawach indywidualnych, przedsiębiorcy, którzy nie otrzymali w terminie zapłaty za dostarczone towary lub wykonane usługi, mogą dochodzić swoich roszczeń na drodze cywilnoprawnej, składając powództwo do sądu, lub wykorzystać instrumenty pozasądowego rozstrzygnięcia sporów.

Art. 13b ust. 1 i 2, 13c ust. 1, 2 ustawy o przeciwdziałaniu nadmiernym opóźnieniom w transakcjach handlowych

Zawiadomienia

1. Jestem ofiarą zatorów płatniczych - co mogę zrobić?

Podmiot, który podejrzewa, że stał się ofiarą zatorów płatniczych, **może zgłosić do UOKiK zawiadomienie** dotyczące podejrzenia wystąpienia nadmiernego opóźnienia się ze spełnianiem świadczeń pieniężnych przez kontrahenta. Postępowanie jednak zostanie wszczęte tylko wtedy, gdy z posiadanych przez Prezesa UOKiK informacji będzie wynikało, że suma niespełnionych lub spełnionych po terminie świadczeń pieniężnych w ciągu 3 kolejnych miesięcy (kalendarzowych) wynosi **co najmniej**:

- **5 mln zł** - w latach 2020 i 2021,
- **2 mln zł** - od roku 2022.

Przedsiębiorcy, którzy nie otrzymali w terminie zapłaty za dostarczone towary lub wykonane usługi mogą dochodzić swoich roszczeń na drodze cywilnoprawnej, składając powództwo do sądu, lub wykorzystać instrumenty pozasądowego rozstrzygnięcia sporów.

Art. 13d ust. 1 ustawy o przeciwdziałaniu nadmiernym opóźnieniom w transakcjach handlowych

2. Kto może zgłosić Prezesowi Urzędu zawiadomienie dotyczące podejrzenia wystąpienia nadmiernego opóźnienia się ze spełnianiem świadczeń pieniężnych?

Zawiadomienie dotyczące podejrzenia wystąpienia nadmiernego opóźnienia się ze spełnianiem świadczeń pieniężnych może złożyć do UOKiK **każdy, kto podejrzewa**, że dany podmiot opóźnia się z zapłatą świadczeń pieniężnych, a suma wartości tych należności w ciągu 3 kolejnych miesięcy (kalendarzowych) wynosi **co najmniej**:

- **5 mln zł** - w latach 2020 i 2021,
- **2 mln zł** - od roku 2022.

3. W jaki sposób można zgłosić Prezesowi Urzędu zawiadomienie dotyczące podejrzenia wystąpienia nadmiernego opóźniania się ze spełnianiem świadczeń pieniężnych?

Zawiadomienie można:

- **przesłać pocztą** na adres: Urząd Ochrony Konkurencji i Konsumentów, pl. Powstańców Warszawy 1, 00-950 Warszawa,
- **złożyć osobiście** w kancelarii ogólnej Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów,
- przesłać w formie dokumentu elektronicznego, za pośrednictwem elektronicznej platformy usług administracji publicznej **ePUAP**,
- przesłać za pośrednictwem **poczty elektronicznej** na adres: zatory@uokik.gov.pl.

4. Czy po otrzymaniu zawiadomienia dotyczącego podejrzenia wystąpienia nadmiernego opóźniania się ze spełnianiem świadczeń pieniężnych Prezes UOKiK zawsze podejmuje działania?

Nie, samo zawiadomienie **nie zobowiązuje UOKiK do podjęcia formalnych działań**. Postępowanie jest bowiem prowadzone z urzędu, a nie na wniosek podmiotów.

5. Co powinno zawierać zawiadomienie dotyczące podejrzenia wystąpienia nadmiernego opóźniania się ze spełnianiem świadczeń pieniężnych?

Zawiadomienie to powinno zawierać:

- **wskazanie** podejrzanego przedsiębiorcy (nazwa, NIP, adres albo siedziba),
- **opis** stanu faktycznego będącego podstawą zawiadomienia,
- **uprawdopodobnienie** wystąpienia nadmiernego opóźniania się ze spełnianiem świadczeń pieniężnych,
- **dane identyfikujące** zgłaszającego zawiadomienie (imię i nazwisko, firma przedsiębiorcy, NIP, adres).

Do zawiadomienia dołącza się wszelkie dokumenty, które mogą stanowić dowód wystąpienia nadmiernego opóźniania się ze spełnianiem świadczeń pieniężnych.

6. Co powinien zawierać opis stanu faktycznego, o którym mowa w zawiadomieniu?

Opis stanu faktycznego powinien zawierać opis zaistniałych zdarzeń czy zauważonych okoliczności wskazujących na to, że konkretny przedsiębiorca łamie zakaz nadmiernego opóźniania się ze spełnianiem świadczeń pieniężnych. W szczególności opis powinien zawierać **informacje o konkretnych transakcjach handlowych i wynikających z nich świadczeniach pieniężnych**, które zostały niespełnione lub spełnione po terminie. Należy przy tym pamiętać, że postępowanie UOKiK może dotyczyć wyłącznie świadczeń pieniężnych, które stały się wymagalne po dniu 1 stycznia 2020 r.

7. Czy zgłaszający zawiadomienie jest stroną postępowania?

Zgłaszający **nie jest** stroną postępowania. Stroną postępowania jest jedynie przedsiębiorca, wobec którego zostało wszczęte postępowanie w sprawie. W związku z tym **zawiadamiający nie jest informowany o przebiegu postępowania**. Otrzymuje natomiast pisemną informację o sposobie rozpatrzenia zawiadomienia, jeżeli wskaże adres korespondencyjny, na który taką informację można przestać.

8. Czym jest uprawdopodobnienie wystąpienia nadmiernego opóźnienia się ze spełnianiem świadczeń, o którym mowa w zawiadomieniu?

W zawiadomieniu należy zawrzeć wszelkie informacje znane zawiadamiającemu, mające znaczenie dla wstępnej oceny sprawy. O uprawdopodobnieniu naruszenia ustawy można mówić wówczas, gdy przedstawione w zawiadomieniu informacje, w ocenie Prezesa UOKiK, świadczą, że mogło dojść do nadmiernego opóźnienia się ze spełnianiem świadczeń. Uprawdopodobnienie pojmowane jest jako **środek zastępczy dowodu** w ścisłym znaczeniu, niedający pewności, a dający wyłącznie prawdopodobieństwo twierdzenia o jakiejś fakcie. Nie jest to równoznaczne z jego pełnym udowodnieniem. Wystarczają także dowody pośrednie i domniemania faktyczne, czyli wyciąganie logicznych wniosków o faktach na podstawie innych ustalonych faktów.

9. Czy zawiadomienie dotyczące podejrzenia wystąpienia nadmiernego opóźnienia się ze spełnianiem świadczeń pieniężnych można zgłosić anonimowo?

Zawiadomienie w tej sprawie powinno zawierać **dane identyfikujące podmiot zgłaszający**. Dzięki nim UOKiK będzie mógł powiadomić zgłaszającego o sposobie rozpatrzenia sprawy. Urząd nie będzie ujawniał danych zgłaszającego.

10. Czy ujawniana jest tożsamość osoby (podmiotu) składającego zawiadomienie dotyczące podejrzenia wystąpienia nadmiernego opóźnienia się ze spełnianiem świadczeń pieniężnych? Jak chronione są te dane?

Dane identyfikujące zgłaszającego zawiadomienie oraz treść zawiadomienia **nie podlegają ujawnieniu** na żadnym etapie postępowania ani po jego zakończeniu. Ponieważ postępowanie wszczynane jest z urzędu (nie na wniosek), to zawiadomienie nie podlega włączeniu do akt prowadzonego postępowania, a przedsiębiorca, wobec którego toczy się postępowanie, ma prawo wglądu wyłącznie do akt tego postępowania.

W decyzji Prezesa UOKiK będą wskazane świadczenia pieniężne, niespełnione lub spełnione po terminie przez stronę postępowania. Wśród nich może znajdować się świadczenie

pieniężne dotyczące podmiotu, który złożył zawiadomienie, jednakże bez identyfikacji go jako podmiotu zawiadamiającego.

11. Czy można wycofać złożone zawiadomienie dotyczące podejrzenia wystąpienia nadmiernego opóźnienia się ze spełnianiem świadczeń pieniężnych?

Zawiadomienia po złożeniu **nie da się wycofać**, gdyż UOKiK wszczyna postępowanie z urzędu, a nie na wniosek.

12. Czy zawiadamiający jest informowany o sposobie rozpatrzenia sprawy?

Prezes UOKiK przekazuje zawiadamiającemu informację o sposobie rozpatrzenia tego zawiadomienia wraz z uzasadnieniem. Dotyczy to także przypadków, gdy UOKiK nie podejmie działań związanych ze zgłoszeniem.

13. Czy Prezes Urzędu może wyegzekwować spłatę zaległych świadczeń pieniężnych na rzecz przedsiębiorcy?

Postępowanie prowadzone przez Prezesa UOKiK **nie zaspokoi roszczeń indywidualnych** wierzyciela wobec swego dłużnika. Celem postępowań prowadzonych przez Prezesa Urzędu jest ochrona pośrednia, prowadzona w ramach ochrony interesu publicznego, poprzez motywowanie dłużników do terminowego regulowania płatności.

Natomiast postępowanie administracyjne nie wyklucza dochodzenia indywidualnych roszczeń na drodze sądowej. Stosowanie prywatnoprawnych środków ochrony prawnej jest niezbędne w sprawach indywidualnych, celem dochodzenia swoich roszczeń na drodze cywilnoprawnej.

Przedsiębiorca winien dochodzić swych praw, występując z powództwem do sądu cywilnego, a decyzja Prezesa UOKiK może w tym wypadku stanowić **dotatkowy, ważny argument w sprawie**. Egzekucja roszczeń indywidualnych przez przedsiębiorców może nastąpić wyłącznie w drodze cywilnej przed sądem powszechnym.

Art. 13v ust 3 ustawy o przeciwdziałaniu nadmiernym opóźnieniom w transakcjach handlowych

14. Jak z punktu widzenia prawa rozumiana jest sytuacja, gdy kontrahent w sposób nieuzasadniony wydłuża terminy zapłaty za dostarczone towary lub wykonane usługi?

Nieuzasadnione wydłużanie terminów zapłaty za dostarczone towary lub wykonane usługi są **czynem nieuczciwej konkurencji**, polegającym w szczególności na:

- naruszeniu przepisów ustawy o przeciwdziałaniu nadmiernym opóźnieniom w transakcjach handlowych,

- rażącym odstępstwem od dobrych praktyk handlowych, które narusza zasadę działania w dobrej wierze i zasadę rzetelności,
- niedostosowaniu do harmonogramu dostawy towarów lub harmonogramu wykonania usługi,
- nieuwzględnieniu właściwości towaru lub usługi, które są przedmiotem umowy.

15.Z jakich uprawnień mogą skorzystać w powyższej sytuacji?

Wierzyciel może korzystać z uprawnień przewidzianych w ustawie o zwalczaniu nieuczciwej konkurencji, w szczególności z **roszczenia o odszkodowanie lub o zwrot bezpodstawnie uzyskanych korzyści**. Wierzycielowi przysługuje również **roszczenie zaniechania niedozwolonych działań**, polegających na nieuzasadnionym wydłużaniu terminów zapłaty bez względu na to, czy działanie to miało negatywne konsekwencje dla wierzyciela. Ponadto może wystąpić do dłużnika o **usunięcie skutków niedozwolonych działań**.

Nieuzasadnione wydłużanie terminów płatności w przypadku dostarczonych produktów rolnych lub spożywczych jest traktowane jako forma nieuczciwego [wykorzystywania przewagi kontraktowej](#). Może zatem zostać objęte postępowaniem UOKiK w sprawie praktyk nieuczciwie wykorzystujących przewagę kontraktową.

Postępowania Prezesa UOKiK w sprawie nadmiernego opóźniania się ze spełnianiem świadczeń pieniężnych

1. Czym jest nadmierne opóźnianie się ze spełnianiem świadczeń pieniężnych?

Nadmierne opóźnianie się ze spełnianiem świadczeń pieniężnych ma miejsce w przypadku, gdy w okresie 3 kolejnych miesięcy suma wartości świadczeń pieniężnych niespełnionych oraz spełnionych po terminie przez ten podmiot wynosi **co najmniej**:

- **5 mln zł** - w stosunku do postępowań wszczętych w **latach 2020-2021**,
- **2 mln zł** - w stosunku do postępowań wszczętych **od 2022 r.**

Oznacza to, że Prezes UOKiK prowadzi postępowania i nakłada kary w stosunku do **największych dłużników** generujących zatory płatnicze na rynku.

2. Jakie podmioty mogą zostać objęte postępowaniem w sprawie nadmiernego opóźniania się ze spełnianiem świadczeń pieniężnych?

Prezes UOKiK prowadzi postępowanie w sprawie nadmiernego opóźniania się ze spełnianiem świadczeń pieniężnych wobec podmiotów, o których mowa w art. 2 ustawy o przeciwdziałaniu nadmiernym opóźnieniom w transakcjach handlowych, a zatem wobec:

- przedsiębiorców w rozumieniu przepisów [ustawy](#) z dnia 6 marca 2018 r. - Prawo przedsiębiorców (Dz.U. poz. 646, 1479, 1629, 1633 i 2212),
- podmiotów prowadzących działalność, o której mowa w art. 6 ust. 1 ustawy z dnia 6 marca 2018 r. - Prawo przedsiębiorców,
- podmiotów, o których mowa w [art. 3 ust. 1](#) ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. - Prawo zamówień publicznych (Dz.U. z 2018 r. poz. 1986 i 2215),
- osób wykonujących wolny zawód,
- oddziałów i przedstawicielstw przedsiębiorców zagranicznych,
- przedsiębiorców z państw członkowskich Unii Europejskiej, państw członkowskich Europejskiego Porozumienia o Wolnym Handlu (EFTA) - stron umowy o Europejskim Obszarze Gospodarczym lub Konfederacji Szwajcarskiej.

Prezes UOKiK **nie prowadzi postępowania** w sprawie nadmiernego opóźniania się ze spełnianiem świadczeń pieniężnych **wobec podmiotów publicznych**.

Art. 13b ust. 1, 13c ust. 1 ustawy o przeciwdziałaniu nadmiernym opóźnieniom w transakcjach handlowych

3. Czy Prezes Urzędu może nałożyć na podmiot publiczny karę za nadmierne opóźnianie się ze spełnianiem świadczeń pieniężnych?

Prezes UOKiK **nie posiada kompetencji** do prowadzenia postępowania w sprawie nadmiernego opóźniania się ze spełnianiem świadczeń pieniężnych wobec podmiotów publicznych.

Podmioty publiczne zdefiniowano - poprzez wyliczenie - w treści art. 3 ust. 1 pkt 1-3a ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. - Prawo zamówień publicznych. W ten sposób **do podmiotów publicznych należą:**

- 1) jednostki sektora finansów publicznych w rozumieniu przepisów o finansach publicznych,
- 2) inne, niż określone w pkt 1, państwowe jednostki organizacyjne nieposiadające osobowości prawnej,
- 3) inne, niż określone w pkt 1, osoby prawne, utworzone w szczególnym celu zaspokajania potrzeb o charakterze powszechnym niemających charakteru przemysłowego ani handlowego, jeżeli podmioty, o których mowa w tym przepisie

oraz w pkt 1 i 2, pojedynczo lub wspólnie, bezpośrednio lub pośrednio przez inny podmiot:

- a) finansują je w ponad 50% lub
- b) posiadają ponad połowę udziałów albo akcji, lub
- c) sprawują nadzór nad organem zarządzającym, lub
- d) mają prawo do powoływania ponad połowy składu organu nadzorczego lub zarządzającego

- o ile osoba prawna nie działa w zwykłych warunkach rynkowych, jej celem nie jest wypracowanie zysku i nie ponosi strat wynikających z prowadzenia działalności;

- 3a) związki podmiotów, o których mowa w pkt 1 i 2, lub podmiotów, o których mowa w pkt 3.

Art. 13b ust. 1, art. 4 ust. 2 ustawy o przeciwdziałaniu nadmiernym opóźnieniom w transakcjach handlowych

4. Czy sformułowanie „suma wartości świadczeń pieniężnych niespełnionych oraz spełnionych po terminie” dotyczy należności wobec jednego kontrahenta czy wobec wszystkich kontrahentów danego podmiotu?

Sformułowanie to dotyczy sumy świadczeń pieniężnych niespełnionych lub spełnionych po terminie przez ten podmiot **wobec wszystkich jego kontrahentów** w okresie objętym postępowaniem.

W przypadku postępowań wszczynanych w latach 2020 i 2021, za nadmierne opóźnianie się ze spełnianiem świadczeń pieniężnych uważa się sytuację, gdy w okresie 3 kolejnych miesięcy suma wartości świadczeń pieniężnych niespełnionych oraz spełnionych po terminie przez podmiot wyniesie **co najmniej 5 mln zł**, a od 2022 r. - **co najmniej 2 mln zł**.

Art. 14 ust. 2 i art. 20 ust. 1 i 2 ustawy o zmianie niektórych ustaw w celu ograniczenia zatorów płatniczych

5. Czym jest „świadczenie pieniężne” na gruncie ustawy?

Świadczenie pieniężne jest to **wynagrodzenie** za dostawę towaru lub wykonanie usługi w transakcji handlowej.

Art. 4 pkt 3, art. 15 ust. 1 ustawy o przeciwdziałaniu nadmiernym opóźnieniom w transakcjach handlowych

6. Jakie świadczenia pieniężne obejmuje postępowanie przed Prezesem Urzędu?

Postępowanie przed Prezesem Urzędu obejmuje świadczenia pieniężne **niespełnione lub spełnione po terminie** przez podmiot w 3 miesięcznym okresie objętym postępowaniem, z pominięciem tych świadczeń pieniężnych, w przypadku których termin ich spełnienia upłynął wcześniej niż 2 lata przed dniem wszczęcia postępowania.

Równocześnie Prezes Urzędu ustalając wystąpienie nadmiernego opóźnienia się, uwzględnia tylko te świadczenia pieniężne, które stały się wymagalne po 1 stycznia 2020 r.

Art. 13b ust. 2 ustawy o przeciwdziałaniu nadmiernym opóźnieniom w transakcjach handlowych

Art. 14 ust. 2 i art. 20 ust. 2 ustawy o zmianie niektórych ustaw w celu ograniczenia zatorów płatniczych

7. Czy nadmierne opóźnianie się ze spełnianiem świadczeń pieniężnych może dotyczyć transakcji handlowych zawartych przed dniem 1 stycznia 2020 r.?

Tak. Nadmierne opóźnianie się ze spełnianiem świadczeń pieniężnych może być stwierdzone także w przypadku świadczeń pieniężnych wynikających z transakcji handlowych zawartych przed dniem 1 stycznia 2020 r. z tym, że Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów, ustalając wystąpienie nadmiernego opóźniania się w przypadku takich transakcji handlowych, uwzględnia jedynie te świadczenia pieniężne, które stały się wymagalne po tym dniu.

Do transakcji handlowych zawartych przed dniem 1 stycznia 2020 r., których termin płatności przypadł również przed tą datą, stosuje się przepisy dotychczasowe.

Art. 20 ust. 1 i 2 ustawy o zmianie niektórych ustaw w celu ograniczenia zatorów płatniczych

8. Jak przykładowo mogą przebiegać działania Prezesa UOKiK w sprawie nadmiernego opóźniania się ze spełnianiem świadczeń pieniężnych?

Działania Prezesa UOKiK mogą przebiegać następująco:

- 1) **Otrzymanie przez UOKiK informacji** wskazujących na wystąpienie nadmiernego opóźnienia w formie:
 - informacji od Szefa Krajowej Administracji Skarbowej w przypadku ustalenia prawdopodobieństwa opóźnień w transakcjach handlowych,
 - informacji od Ministra właściwego do spraw gospodarki (obecnie Minister Rozwoju) w przypadku podejrzenia nieprawidłowości w składanych sprawozdaniach największych dłużników,
 - zawiadomienia dotyczącego podejrzenia wystąpienia nadmiernego opóźniania się ze spełnianiem świadczeń pieniężnych,

- informacji uzyskanych przy okazji prowadzenia innego postępowania przez Prezesa UOKiK.
- 2) **Analiza prawdopodobieństwa** nadmiernego opóźniania się ze spełnianiem świadczeń pieniężnych - tego typu analiza zawsze poprzedza wszczęcie postępowania właściwego.
- 3) **Postępowanie administracyjne UOKiK** - przedsiębiorcy stawiany jest zarzut nadmiernego opóźniania się ze spełnianiem świadczeń pieniężnych i przeprowadzane jest postępowanie dowodowe. Postępowanie powinno być zakończone nie później niż w terminie 5 miesięcy od dnia jego wszczęcia.

Postępowanie właściwe kończy się:

- **wydaniem decyzji stwierdzającej** nadmierne opóźnianie się ze spełnianiem świadczeń pieniężnych i **nakładającej karę pieniężną**, albo
 - **wydaniem decyzji stwierdzającej** nadmierne opóźnianie się ze spełnianiem świadczeń pieniężnych i **odstąpieniem od wymierzenia kary** - m.in. w przypadku, gdy podmiot będący stroną postępowania sam jest ofiarą zatorów płatniczych, albo
 - **postanowieniem o umorzeniu** postępowania w przypadku niestwierdzenia nadmiernego opóźniania się ze spełnianiem świadczeń pieniężnych.
- 4) **Tryb odwoławczy przed Prezesem UOKiK** - na który składa się:
- wniosek o ponowne rozpatrzenie sprawy,
 - ewentualnie - przeprowadzenie dodatkowych czynności przez UOKiK, zmierzających do wyjaśnienia sprawy,
 - utrzymanie w mocy, uchylene albo zmiana decyzji.
- 5) **Postępowanie sądowe** - w przypadku wniesienia skargi przez przedsiębiorcę:
- postępowanie przed wojewódzkim sądem administracyjnym,
 - postępowanie przed Naczelnym Sądem Administracyjnym.

Art. 13c-y ustawy o przeciwdziałaniu nadmiernym opóźnieniom w transakcjach handlowych

9. Czy postępowanie w sprawie nadmiernego opóźniania się ze spełnianiem świadczeń pieniężnych poprzedzone jest postępowaniem wyjaśniającym?

Postępowanie w tej sprawie **nie jest poprzedzone postępowaniem wyjaśniającym** w odróżnieniu od np. postępowań antymonopolowych. Zamiast postępowania wyjaśniającego przeprowadzana jest analiza prawdopodobieństwa wystąpienia opóźnień, na podstawie informacji posiadanych przez UOKiK.

Art. 13c ust 3 ustawy o przeciwdziałaniu nadmiernym opóźnieniom w transakcjach handlowych

10. Na czym polega analiza prawdopodobieństwa nadmiernego opóźnienia się ze spełnianiem świadczeń pieniężnych poprzedzająca wszczęcie postępowania?

Analiza ta obejmuje **identyfikację obszarów**, w których ryzyko powstawania opóźnień w płatnościach jest największe. UOKiK bierze pod uwagę w szczególności:

- szacowaną wartość świadczeń pieniężnych niespełnionych przez dany podmiot,
- szacowaną wartość świadczeń pieniężnych spełnionych po terminie przez dany podmiot,
- liczbę wierzycieli, którzy takich świadczeń od tego podmiotu nie otrzymali lub otrzymali je po terminie.

11. Czemu służy analiza prawdopodobieństwa nadmiernego opóźnienia się ze spełnianiem świadczeń pieniężnych poprzedzająca wszczęcie postępowania?

Analiza służy ustaleniu, czy suma zaległych świadczeń pieniężnych przedsiębiorcy w ciągu 3 kolejnych miesięcy może wynieść co najmniej 5 mln zł w przypadku postępowań wszczętych w latach 2020-2021. W późniejszym okresie działania będą podejmowane, jeśli wartość zaległości przekroczy 2 mln zł. Postępowania będące wynikiem analizy będą zatem skierowane **wobec najbardziej rażących przypadków** naruszania przepisów ustawy, w przypadku zaległości o znacznej wysokości.

Art. 13 c ustawy o przeciwdziałaniu nadmiernym opóźnieniom w transakcjach handlowych

12. W jaki sposób wszczynane są postępowania w sprawie nadmiernego opóźnienia się ze spełnianiem świadczeń pieniężnych?

Prezes UOKiK wszczyna i prowadzi postępowanie **wyłącznie z urzędu**. Ustawa o przeciwdziałaniu nadmiernym opóźnieniom w transakcjach handlowych nie przewiduje możliwości wszczęcia postępowania na żądanie bądź wniosek.

UOKiK wydaje postanowienie o wszczęciu postępowania i zawiadamia o tym stronę postępowania. W postanowieniu o wszczęciu postępowania w szczególności wskazuje się okres objęty postępowaniem, a zatem 3 kolejne miesiące, przypadające w okresie 2 lat przed dniem wszczęcia postępowania.

Art. 13e ust 2 ustawy o przeciwdziałaniu nadmiernym opóźnieniom w transakcjach handlowych

13. Kto jest stroną postępowania w sprawie nadmiernego opóźnienia się ze spełnianiem świadczeń pieniężnych?

Stroną postępowania jest każdy wobec kogo postępowanie zostało wszczęte.

Art. 13c ust. 2, art. 13e ust. 1 ustawy o przeciwdziałaniu nadmiernym opóźnieniom w transakcjach handlowych

14. Ile trwa postępowanie administracyjne w sprawie nadmiernego opóźnienia się ze spełnianiem świadczeń?

Postępowanie administracyjne prowadzone przez Prezesa UOKiK wobec przedsiębiorcy, któremu stawiany jest zarzut nadmiernego opóźnienia się ze spełnianiem świadczeń pieniężnych, powinno być zakończone **w terminie 5 miesięcy** od dnia jego wszczęcia.

Niemniej, z przyczyn niezależnych od organu, prowadzone postępowanie, w szczególności zbieranie materiału dowodowego, **może wykroczyć poza ramy czasowe** określone ustawą i wówczas, stosownie do treści art. 36 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego, organ, zawiadamiając stronę, wskaże nowy termin załatwienia sprawy.

15. Jaki okres obejmuje postępowanie w sprawie nadmiernego opóźnienia się ze spełnianiem świadczeń pieniężnych?

Postępowanie w sprawie nadmiernego opóźnienia się ze spełnianiem świadczeń pieniężnych obejmuje **kolejne 3 miesiące kalendarzowe**. W ramach postępowania UOKiK może sprawdzać świadczenia pieniężne, które stały się wymagalne po dniu 1 stycznia 2020 r. Oznacza to, że UOKiK może badać świadczenia wynikające także z umów zawartych do 31 grudnia 2019 r., o ile ich termin zapłaty przypada po 1 stycznia 2020 r.

UOKiK może prowadzić postępowanie dotyczące tych miesięcy, które przypadły w okresie 2 lat przed wszczęciem postępowania. W praktyce zasada ta będzie miała znaczenie dla postępowań wszczynanych w kolejnych latach.

Przykład: UOKiK wszczyna postępowanie 10 października 2020 r. Okres objęty postępowaniem obejmuje kolejne 3 miesiące: luty, marzec, kwiecień 2020 r. W ramach postępowania UOKiK sprawdza te świadczenia pieniężne, które są już wymagalne (upłynął ich termin zapłaty), ale nie zostały zapłacone do ostatniego dnia okresu objętego postępowaniem albo zostały zapłacone w okresie objętym postępowaniem, ale z opóźnieniem. W postępowaniu sprawdza się tylko te świadczenia pieniężne, których termin zapłaty przypadał po 1 stycznia 2020 r.

Art. 13e ust. 3 ustawy o przeciwdziałaniu nadmiernym opóźnieniom w transakcjach handlowych

16. W jaki sposób UOKiK zbiera dowody w sprawie nadmiernego opóźniania się ze spełnianiem świadczeń pieniężnych?

Ustawa nie zawiera zamkniętego katalogu metod pozyskiwania dowodów. Należy tu więc dopuścić wszystko, co może przyczynić się do wyjaśnienia sprawy, a nie jest sprzeczne z prawem. Dowodem mogą być **dokumenty, zeznania świadków, opinie biegłych**. Dodatkowo, w celu uzyskania informacji mogących stanowić dowód w sprawie, w toku postępowania może być przeprowadzona kontrola u podmiotu, także w przypadku gdy nie jest on stroną transakcji handlowej.

Dowody i informacje UOKiK pozyskuje w szczególności:

- ze źródeł publicznie dostępnych (np. publicznych rejestrów),
- z informacji przekazanych przez Ministerstwo Rozwoju,
- z informacji od Krajowej Administracji Skarbowej,
- z treści zawiadomienia,
- z odpowiedzi na pisemne żądanie Prezesa UOKiK,
- z materiału dowodowego uzyskanego podczas kontroli prowadzonej przez UOKiK lub Inspekcję Handlową,
- z informacji uzyskanych przy okazji prowadzenia innego postępowania przez Prezesa UOKiK.

Art. 13i ustawy o przeciwdziałaniu nadmiernym opóźnieniom w transakcjach handlowych

Art. 50, 51 i 52 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów w zw. z art. 13h ustawy o przeciwdziałaniu nadmiernym opóźnieniom w transakcjach handlowych

17. Jakich informacji i dokumentów może żądać Prezes UOKiK w trakcie postępowania?

W związku z prowadzonym postępowaniem Prezes UOKiK może zażądać przekazania koniecznych informacji i dokumentów. **Ocena należy do organu**, a nie do przedsiębiorcy, czy żądane informacje i dokumenty są niezbędne do realizacji ustawowych zadań, czy też nie. Prezes UOKiK może również żądać przekazania za pomocą środków komunikacji elektronicznej (np. ePUAP) lub na informatycznych nośnikach danych (np. płyty cd), **całości lub części ksiąg podatkowych oraz dowodów księgowych** prowadzonych przy użyciu programów komputerowych, w postaci elektronicznej o odpowiedniej strukturze logicznej.

Art. 13f, art. 13g ustawy o przeciwdziałaniu nadmiernym opóźnieniom w transakcjach handlowych

18. Od kogo może żądać Prezes UOKiK informacji i dokumentów w trakcie postępowania?

Prezes UOKiK może żądać przekazania informacji i dokumentów od:

- przedsiębiorcy, przeciwko któremu toczy się postępowanie,
- innych podmiotów, także w przypadku gdy nie są stronami transakcji handlowej (np. wierzycieli danego dłużnika, podmiotów trzecich świadczących usługi na rzecz tego dłużnika).

19. Co powinno zawierać żądanie przekazania informacji i dokumentów?

Żądanie przekazania informacji i dokumentów zawiera:

- zakres informacji i cel ich żądania,
- strukturę i format przekazywanych danych oraz sposób ich przekazywania,
- termin udzielenia informacji,
- pouczenie o sankcjach za nieudzielenie informacji lub za udzielenie informacji nieprawdziwych lub wprowadzających w błąd.

Żądanie przekazania całości lub części ksiąg podatkowych i dowodów księgowych powinno dodatkowo określać rodzaj żądanych ksiąg podatkowych lub dowodów księgowych oraz okres, którego dotyczą.

Art. 13f, art. 13g ustawy o przeciwdziałaniu nadmiernym opóźnieniom w transakcjach handlowych

20. W jaki sposób można przekazać Prezesowi Urzędu księgi podatkowe, część tych ksiąg oraz dowody księgowe?

Stosownie do treści Rozporządzenia Ministra Rozwoju z dnia 16 grudnia 2019 r. w sprawie sposobu przekazywania za pomocą środków komunikacji elektronicznej ksiąg podatkowych oraz wymagań technicznych dla informatycznych nośników danych, na których te księgi mogą być zapisane i przekazywane, Księgi podatkowe, ich części oraz dowody księgowe przekazywać można:

- **listownie** na adres: Urząd Ochrony Konkurencji i Konsumentów w Warszawie, plac Powstańców Warszawy 1, 00-950 Warszawa,
- **osobiście**, do Bura Podawczego w siedzibie Urzędu przy placu Powstańców Warszawy 1, na informatycznych nośnikach danych, na których księgi mogą być zapisane i przekazywane,
- **za pomocą środków komunikacji elektronicznej**, przesyłając je na elektroniczną skrzynkę podawczą Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów.

Księgi przekazywane za pomocą środków komunikacji elektronicznej są opatrzone kwalifikowanym podpisem elektronicznym, podpisem osobistym albo podpisem zaufanym (§ 2 ust. 2 ww. rozporządzenia).

21. Co to są informatyczne nośniki danych?

Informatyczny nośnik danych - stosownie do treści art. 3 pkt 1 ustawy z dnia 17 lutego 2005 r. o informatyzacji działalności podmiotów realizujących zadania publiczne (Dz.U. z 2020, poz.346) - to materiał lub urządzenie służące do zapisywania, przechowywania i odczytywania danych w postaci cyfrowej. Innymi słowy informatycznym nośnikiem danych może być m.in. **płyta CD, płyta DVD, płyta Blu-Ray, pendrive, dysk zewnętrzny, karta pamięci.**

Zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Rozwoju z dnia 16 grudnia 2019 r. w sprawie sposobu przekazywania za pomocą środków komunikacji elektronicznej ksiąg podatkowych oraz wymagań technicznych dla informatycznych nośników danych, na których te księgi mogą być zapisane i przekazywane - dane te opatrzone kwalifikowanym podpisem elektronicznym, podpisem osobistym albo podpisem zaufanym przesyła się na elektroniczną skrzynkę podawczą Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów.

22. Jakie są konsekwencje odmowy udzielenia informacji na żądanie Prezesa UOKiK, udzielenia informacji nieprawdziwych lub wprowadzających w błąd?

Prezes UOKiK może nałożyć administracyjną karę pieniężną w wysokości do 5% przychodu osiągniętego w poprzednim roku podatkowym, nie większą jednak niż równowartość 50 mln euro. Jeśli nie można ustalić wysokości przychodu podmiotu lub podmiot w poprzednim roku podatkowym nie osiągnął przychodu, kara wynosi nie więcej niż równowartość 50 mln euro.

Karę uiszcza się w terminie 30 dni od dnia, w którym decyzja o jej nałożeniu stała się ostateczna.

Art. 13t, art. 13x ust. 2 ustawy o przeciwdziałaniu nadmiernym opóźnieniom w transakcjach handlowych

23. Jakie prawa ma strona postępowania?

Strona postępowania, czyli podmiot, wobec którego zostało wszczęte postępowanie w sprawie nadmiernego opóźniania się w transakcjach handlowych ma prawo m.in. do:

- czynnego udziału w każdym stadium postępowaniu oraz wypowiedzenia się na temat zebranych dowodów i materiałów,

- wglądu do akt sprawy oraz sporządzania z nich notatek i odpisów (kserokopii, zdjęć cyfrowych) w każdym stadium postępowania; ewentualne ograniczenie przedsiębiorcy w tym zakresie wymaga wydania przez UOKiK stosownego postanowienia, tj. postanowienia o ograniczeniu prawa wglądu do materiału dowodowego, obejmującego tajemnicę przedsiębiorstwa (bądź inne tajemnice prawnie chronione),
- działania przez pełnomocnika, chyba że charakter czynności wymaga jej osobistego działania,
- składania wniosków dowodowych (o przeprowadzenie danego dowodu, np. z dokumentu, z opinii biegłego) oraz prawo składania dowodów (dokumentów, opinii ekspertów),
- wypowiedzenia się co do zebranych dowodów i materiałów oraz zgłoszonych żądań przed wydaniem decyzji,
- wniesienia wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy do Prezesa Urzędu - w przypadku wydania decyzji nakładającej karę,
- wniesienia skargi do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Warszawie, za pośrednictwem Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów, w terminie 30 dni od dnia doręczenia decyzji, bez skorzystania z prawa do zwrócenia się z wnioskiem o ponowne rozpatrzenie sprawy (art. 52 § 3, art. 53 § 1 i art. 54 § 1 w związku z art. 3 § 2 ustawy z dnia 30 sierpnia 2002 r. - Prawo o postępowaniu przed sądami administracyjnymi (Dz.U. z 2018 r. poz. 1302).

Art. 10, 32, 73 KPA w zw. z art. 13q ustawy o przeciwdziałaniu nadmiernym opóźnieniom w transakcjach handlowych

Art. 51-60 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów w zw. z art. 13h ustawy o przeciwdziałaniu nadmiernym opóźnieniom w transakcjach handlowych

24. Kto może składać wyjaśnienia dotyczące istotnych okoliczności prowadzonej sprawy?

Każdy, nie tylko strona postępowania, może złożyć wyjaśnienia dotyczące istotnych okoliczności rozpoznawanej przez Prezesa UOKiK sprawy. Wyjaśnienia te powinny być złożone **na piśmie**.

Art. 13f ust. 3 ustawy o przeciwdziałaniu nadmiernym opóźnieniom w transakcjach handlowych

25. Czy w toku postępowania w sprawie nadmiernego opóźniania się ze spełnieniem świadczeń można przeprowadzić kontrolę? Kto ją przeprowadza?

W związku z postępowaniem w sprawie nadmiernego opóźniania się ze spełnieniem świadczeń pieniężnych może być prowadzona kontrola przez **pracownika UOKiK** lub przez **pracownika Inspekcji Handlowej**. W kontroli mogą brać też udział **specjaliści** z określonej dziedziny, jeśli ich wiedza jest niezbędna do przeprowadzenia kontroli (tzw. osoby posiadające wiadomości specjalne).

Osoby kontrolujące muszą mieć ze sobą stosowne upoważnienia do przeprowadzenia kontroli, wydane przez Prezesa UOKiK lub na jego wniosek przez Wojewódzkiego Inspektora Inspekcji Handlowej.

Art. 13i ustawy o przeciwdziałaniu nadmiernym opóźnieniom w transakcjach handlowych

26. Jaki podmiot może zostać skontrolowany? Czy kontrola może zostać przeprowadzona wyłącznie u strony postępowania?

Kontrole mogą zostać przeprowadzone **nie tylko u przedsiębiorcy** będącego stroną postępowania. Mogą obejmować również jego wierzycieli, a także inne podmioty, które nie są stronami transakcji handlowych objętych postępowaniem.

Art. 13i 1. ustawy o przeciwdziałaniu nadmiernym opóźnieniom w transakcjach handlowych

27. Czy Prezes Urzędu informuje podmiot o zamiarze przeprowadzenia kontroli?

Co do zasady organ kontroli **zawiadamia przedsiębiorcę** o zamiarze wszczęcia kontroli. Kontrolę wszczyna się nie wcześniej niż po upływie 7 dni i nie później niż przed upływem 30 dni od dnia doręczenia zawiadomienia o zamiarze wszczęcia kontroli. Jeżeli kontrola nie zostanie wszczęta w terminie 30 dni od dnia doręczenia zawiadomienia, wszczęcie kontroli wymaga ponownego zawiadomienia.

Art. 48. ust. 1 i 2 Prawo przedsiębiorcy, w zw. z art. 13p ustawy o przeciwdziałaniu nadmiernym opóźnieniom w transakcjach handlowych

28. Jakie prawa ma kontrolujący i czego może żądać?

Przeprowadzając kontrolę, przedstawiciele UOKiK lub Inspekcji Handlowej mają m.in. **prawo do:**

- **wstępu** na grunt oraz do budynków, lokali lub innych pomieszczeń oraz środków transportu kontrolowanego,
- **żądania udostępnienia wszelkiego rodzaju dokumentów** związanych z przedmiotem kontroli, w tym dokumentów na informatycznych nośnikach danych,

- **żądania dostępu do systemów informatycznych** będących własnością innego podmiotu, zawierających dane kontrolowanego związane z przedmiotem kontroli w zakresie, w jakim kontrolowany ma do nich dostęp,
- **żądania sporządzenia przez kontrolowanego kopii lub wydruków materiałów,**
- **żądania od kontrolowanego lub osób przez niego upoważnionych ustnych wyjaśnień** dotyczących przedmiotu kontroli, oraz udostępnienia i wydania przedmiotów mogących stanowić dowód w sprawie,
- **korzystania z pomocy funkcjonariuszy innych organów kontroli państwowej lub policji,**
- **utrwalania przebiegu kontroli przy pomocy urządzeń rejestrujących obraz lub dźwięk.**

Art. 13j-n ustawy o przeciwdziałaniu nadmiernym opóźnieniom w transakcjach handlowych

29. Jakie są obowiązki podmiotu kontrolowanego?

Podmiot kontrolowany zobowiązany jest do zapewnienia kontrolującemu **warunków i środków** niezbędnych do sprawnego przeprowadzenia kontroli, w tym w szczególności:

- **udzielania żądanych informacji,**
- sporządzania we własnym zakresie **kopii i wydruków** materiałów i korespondencji oraz dokumentów zgromadzonych na nośnikach elektronicznych,
- zapewniania kontrolującemu, w miarę możliwości, **samodzielnego zamkniętego pomieszczenia,**
- zapewnienia **wydzielonego miejsca** do przechowywania dokumentów i materiałów zabezpieczonych podczas kontroli przedmiotów,
- **udostępniania środków łączności,** którymi dysponuje, w zakresie niezbędnym do wykonywania czynności kontrolnych,
- **potwierdzania za zgodność z oryginałem** sporządzonych kopii dokumentów i wydruków.

30. Jak długo może trwać kontrola w toku postępowania w sprawie nadmiernego opóźnienia się ze spełnianiem świadczeń pieniężnych?

Czas trwania kontroli w ramach jednego postępowania **nie może być dłuższy niż 20 dni roboczych.** Jednocześnie, do kontroli prowadzonej przez Prezesa UOKiK **nie stosuje się** przepisów art. 54 i 55 Prawa Przedsiębiorców. W ten sposób, czas trwania kontroli prowadzonej na podstawie ustawy o przeciwdziałaniu nadmiernym opóźnieniom w transakcjach handlowych, jest niezależny od limitu dni przeznaczonych ustawą na

wszystkie kontrole w danym roku u danego przedsiębiorcy, jak również niezależny od odrębnych kontroli przeprowadzanych przez inne organy w tym samym czasie.

Art. 13o ustawy o przeciwdziałaniu nadmiernym opóźnieniom w transakcjach handlowych

31. Czy kontrolowany przedsiębiorca może odmówić współpracy?

Co do zasady kontrolowany przedsiębiorca **nie może odmówić** udzielenia informacji na żądanie Prezesa UOKiK, czy też utrudniać lub uniemożliwiać prowadzenia kontroli pod sankcją kary pieniężnej.

Wyjątkiem jest sytuacja, gdy udzielenie informacji lub współdziałanie w toku kontroli **naraziłoby na odpowiedzialność karną** kontrolowanego lub osobę przez niego upoważnioną lub ich małżonka, wstępnych, zstępnych, rodzeństwo oraz powinowatych w tej samej linii lub stopniu, jak również osoby pozostające w stosunku przysposobienia, opieki lub kurateli, a także osobę pozostającą we wspólnym pożyciu. Wówczas można odmówić udzielenia informacji bądź współpracy z UOKiK.

Art. 13l ust. 2 ustawy o przeciwdziałaniu nadmiernym opóźnieniom w transakcjach handlowych

32. Jakie są konsekwencje uniemożliwiania lub utrudniania rozpoczęcia lub przeprowadzenia kontroli?

Prezes UOKiK może nałożyć administracyjną **karę pieniężną w wysokości do 5% przychodu** osiągniętego w poprzednim roku podatkowym, nie większej jednak niż równowartość 50 mln euro. Jeśli nie można ustalić wysokości przychodu podmiotu lub podmiotów w poprzednim roku podatkowym nie osiągnął przychodu, kara wynosi nie więcej niż równowartość 50 mln euro. Karę uiszcza się w terminie 30 dni od dnia, w którym decyzja o jej nałożeniu stała się ostateczna.

Art. 13t, art. 13x ust. 2 ustawy o przeciwdziałaniu nadmiernym opóźnieniom w transakcjach handlowych

33. W jaki sposób chronione są tajemnice przedsiębiorstwa w trakcie postępowania?

Pracownicy UOKiK są **obowiązani** do ochrony tajemnicy przedsiębiorstwa oraz innych informacji chronionych na podstawie odrębnych przepisów, o których powzięli wiadomość w toku postępowania. Obowiązek ten obejmuje nie tylko informacje stanowiące materiał dowodowy konkretnego postępowania, lecz także wszelkie uzyskane dane niezależnie od tego, czy umożliwią one wszczęcie postępowania, czy też nie. Bez znaczenia pozostaje tu w jakim trybie informacje te zostały udostępnione Urzędowi (np. przekazane przez

przedsiębiorcę w formie zawiadomienia, na żądanie lub prośbę UOKiK, czy też w toku kontroli).

Należy jednak mieć na uwadze, że obowiązku ochrony tajemnicy **nie stosuje się** do informacji:

- powszechnie dostępnych,
- o wszczęciu postępowania,
- o wydaniu decyzji kończących postępowanie-

Za tajemnicę przedsiębiorstwa nie zostaną uznane publicznie dostępne informacje, w tym np.:

- dane z KRS,
- dane CEIDG,
- dane zawarte w rocznych sprawozdaniach finansowych,
- informacje opublikowane na stronach internetowych, w ogólnodostępnych raportach, prasie branżowej lub na ulotkach informacyjnych,
- dane ujawnione w czasie publicznych prezentacji,
- daty stosowania określonych materiałów reklamowych przez przedsiębiorcę,
- informacje, co do których ustawodawca zobligował przedsiębiorcę do ich podania do wiadomości publicznej (np. informacja o zakresie umocowania do dokonywania czynności faktycznych lub prawnych przez pośrednika kredytowego).

Za informacje powszechnie dostępne uznaje się przy tym te, co do których przedsiębiorca nie podjął niezbędnych działań w celu zachowania ich poufności (będą nimi na przykład informacje publikowane na stronie internetowej przedsiębiorcy).

Art. 13h, art. 13w ustawy o przeciwdziałaniu nadmiernym opóźnieniom w transakcjach handlowych

Art. 71 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów w zw. z art. 13h ustawy o przeciwdziałaniu nadmiernym opóźnieniom w transakcjach handlowych

34. W jaki sposób kończy się postępowanie w sprawie nadmiernego opóźniania się ze spełnianiem świadczeń?

Postępowanie właściwe kończy się:

- **wydaniem decyzji** stwierdzającej nadmierne opóźnianie się ze spełnianiem świadczeń pieniężnych i **nakładającej karę pieniężną**, albo
- **wydaniem decyzji** stwierdzającej nadmierne opóźnianie się ze spełnianiem świadczeń pieniężnych i **odstąpieniem od wymierzenia kary**, albo

- **postanowieniem o umorzeniu** postępowania w przypadku niestwierdzenia nadmiernego opóźniania się ze spełnianiem świadczeń pieniężnych.

35. W jakiej sytuacji Prezes Urzędu umarza postępowania w sprawie nadmiernego opóźniania się ze spełnianiem świadczeń pieniężnych?

Prezes UOKiK umarza postępowanie, w drodze postanowienia, w przypadku gdy **nie stwierdzi**, że doszło do nadmiernego opóźniania się ze spełnianiem świadczeń pieniężnych.

Art. 13u ustawy o przeciwdziałaniu nadmiernym opóźnieniom w transakcjach handlowych

36. Kto ponosi koszty postępowania w sprawie nadmiernego opóźniania się ze spełnianiem świadczeń?

Jeżeli w wyniku postępowania UOKiK stwierdził nadmierne opóźnianie się ze spełnianiem świadczeń pieniężnych, to **strona postępowania** zobowiązana jest ponieść jego koszty. W szczególnie uzasadnionych przypadkach UOKiK może nałożyć na stronę obowiązek zwrotu tylko części kosztów albo nie obciążać jej kosztami.

Niezależnie od wyników postępowania UOKiK może nałożyć na stronę koszty, wywołane jej niesumieinnym lub niewłaściwym postępowaniem, a w szczególności koszty powstałe wskutek uchylenia się od wyjaśnień lub złożenia wyjaśnień niezgodnych z prawdą, zatajenia lub opóźnionego powołania dowodów.

Prezes Urzędu rozstrzyga o kosztach, w drodze postanowienia, które może być zamieszczone w decyzji kończącej postępowanie.

Art. 78 i 80 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów

37. Jaki środek odwoławczy przysługuje podmiotowi, na który została nałożona kara?

Podmiotowi, na który została nałożona kara, przysługuje **wniosek** o ponowne rozpatrzenie sprawy do Prezesa Urzędu.

Art. 13v ust. 9 ustawy o przeciwdziałaniu nadmiernym opóźnieniom w transakcjach handlowych

38. W jakim czasie strona, na którą została nałożona kara, może złożyć wniosek o ponowne rozpatrzenie sprawy?

Strona postępowania może w **terminie 14 dni** od dnia doręczenia decyzji, zwrócić się do Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów z wnioskiem o ponowne rozpatrzenie sprawy.

Art. 13v ust. 9 ustawy o przeciwdziałaniu nadmiernym opóźnieniom w transakcjach handlowych Art. 127 § 3 oraz art. 129 § 2 ustawy KPA, w związku z art. 13q ustawy o przeciwdziałaniu nadmiernym opóźnieniom w transakcjach handlowych

39. Jak przebiega postępowanie zainicjowane wnioskiem o ponowne rozpatrzenie sprawy?

Na podstawie art. 127 § 3 oraz art. 129 § 2 ustawy KPA, w związku z art. 13v ust. 9 ustawy o przeciwdziałaniu nadmiernym opóźnieniom w transakcjach handlowych, strona postępowania **może w terminie 14 dni od dnia doręczenia decyzji**, zwrócić się do Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów z **wnioskiem o ponowne rozpatrzenie sprawy**. Do wskazanego wniosku stosuje się odpowiednio przepisy dotyczące odwołań od decyzji, w ten sposób co do zasady odwołanie nie wymaga szczegółowego uzasadnienia. Wystarczy, jeżeli z odwołania wynika, że strona nie jest zadowolona z wydanej decyzji. Niemniej strona postępowania powinna przekazać nowe dowody w sprawie.

Istotą postępowania odwoławczego, zgodnie z zasadą dwuinstancyjności postępowania administracyjnego, wyrażoną w art. 15 k.p.a., jest ponowne rozpatrzenie sprawy w pełnym zakresie przez organ odwoławczy. Kontrola instancyjna organu odwoławczego obejmuje więc zarówno legalność rozstrzygnięcia sprawy przez organ pierwszej instancji, jak i ocenę przez ten organ stanu faktycznego sprawy. Zakres rozstrzygnięcia sprawy administracyjnej decyzją odwoławczą jest wyznaczony zakresem rozstrzygnięcia sprawy decyzją organu I instancji, a organ odwoławczy nie może zmieniać rodzaju sprawy. Organ odwoławczy nie może orzekać w zakresie innym niż to uczynił przed nim organ pierwszoinstancyjny.

40. Czy na wydaną przez Prezesa UOKiK decyzję strona może wnieść skargę bezpośrednio do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego, bez zwrócenia się z wnioskiem o ponowne rozpatrzenie sprawy?

Tak. Na podstawie art. 52 § 3, art. 53 § 1 i art. 54 § 1 w związku z art. 3 § 2 ustawy z dnia 30 sierpnia 2002 r. - Prawo o postępowaniu przed sądami administracyjnymi (Dz.U. z 2018 r. poz. 1302), dalej „ppsa”, **strona postępowania może wnieść skargę** do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Warszawie, za pośrednictwem Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów, w terminie 30 dni od dnia doręczenia decyzji, **bez skorzystania z prawa do zwrócenia się z wnioskiem o ponowne rozpatrzenie sprawy**.

41. Czy postępowanie administracyjne (prowadzone przez Prezesa UOKiK) wyklucza indywidualne dochodzenie roszczeń na drodze sądowej?

Postępowanie administracyjne **nie wyklucza** dochodzenia indywidualnych roszczeń na drodze sądowej.

Celem postępowań prowadzonych przez Prezesa Urzędu jest **ochrona pośrednia**, prowadzona w ramach ochrony interesu publicznego, poprzez motywowanie dłużników do terminowego regulowania płatności. Natomiast stosowanie prywatnoprawnych środków ochrony prawnej jest niezbędne w sprawach indywidualnych, celem dochodzenia swoich roszczeń na drodze cywilnoprawnej. Decyzja Prezesa UOKiK może w tym wypadku stanowić dodatkowy, ważny argument w sprawie.

Dochodzenie roszczeń na drodze cywilnej przez przedsiębiorców względem swych nierzetelnych dłużników jest wyrazem dbałości o własny interes ekonomiczny.

Kary za naruszenie zakazu nadmiernego opóźniania się ze spełnianiem świadczeń pieniężnych

1. Czy Prezes UOKiK może nałożyć administracyjną karę pieniężną za nieudzielenie żądanych informacji, udzielenie informacji nieprawdziwych, uniemożliwienie lub utrudnianie rozpoczęcia lub prowadzenia kontroli?

Tak, Prezes UOKiK może, w drodze decyzji, nałożyć na podmiot, również ten, który nie jest stroną transakcji handlowej, **administracyjną karę pieniężną w wysokości do 5% przychodu** osiągniętego w poprzednim roku podatkowym, ale nie więcej niż równowartość 50 mln euro.

Art. 13t ust. 1 ustawy o przeciwdziałaniu nadmiernym opóźnieniom w transakcjach handlowych

2. W jakiej sytuacji Prezes UOKiK nakłada karę na przedsiębiorcę?

UOKiK nakłada karę pieniężną w przypadku, gdy w wyniku prowadzonego postępowania stwierdzi, że doszło do nadmiernego opóźniania się ze spełnianiem świadczeń pieniężnych.

Art. 13v ust 1 ustawy o przeciwdziałaniu nadmiernym opóźnieniom w transakcjach handlowych

3. Czy Prezes Urzędu może odstąpić od wymierzenia administracyjnej kary pieniężnej?

Tak. Prezes Urzędu pomimo stwierdzenia, że strona dopuściła się nadmiernego opóźniania się ze spełnianiem świadczeń pieniężnych, **odstępuje od wymierzenia kary** gdy:

- strona sama była ofiarą zatorów płatniczych, tzn. wartość świadczeń niespełnionych lub spełnionych po terminie, za które naliczone zostałyby kary jednostkowe, jest równa lub mniejsza od wartości świadczeń pieniężnych nieotrzymanych lub otrzymanych po terminie przez dłużnika, w okresie objętym postępowaniem - w takim przypadku Prezes Urzędu poprzestaje na pouczeniu,
- do nadmiernego opóźniania się ze spełnianiem świadczeń pieniężnych, doszło na skutek działania siły wyższej.

Art. 13v ust. 6 i 7 ustawy o przeciwdziałaniu nadmiernym opóźnieniom w transakcjach handlowych

4. W jakich innych sytuacjach Prezes Urzędu może odstąpić od wymierzenia administracyjnej kary pieniężnej?

Prezes Urzędu pomimo stwierdzenia, że strona dopuściła się nadmiernego opóźniania się ze spełnianiem świadczeń pieniężnych, może odstąpić od wymierzenia administracyjnej kary pieniężnej w innych, uzasadnionych przypadkach.

Art. 13v ust. 8 ustawy o przeciwdziałaniu nadmiernym opóźnieniom w transakcjach handlowych

5. W jakich okolicznościach Prezes Urzędu obniża wysokość kary?

Prezes Urzędu obniża wysokość administracyjnej kary pieniężnej o:

- **20%** - jeżeli strona przed wszczęciem postępowania lub w ciągu 14 dni od dnia doręczenia jej postanowienia o wszczęciu postępowania spłaci wszystkie świadczenia pieniężne za które obliczono jednostkowe kary, wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie w transakcjach handlowych,
- **dotatkowe 10%** - jeżeli strona spełni warunek, o którym mowa powyżej (przy obniżeniu wysokości o 20%), i dodatkowo uści w całości administracyjną karę pieniężną w terminie 14 dni od dnia doręczenia jej decyzji oraz zrzeknie się wobec Prezesa Urzędu prawa do złożenia wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy.

W przypadku obniżenia wysokości kary o dodatkowe 10%, Prezes Urzędu wydaje decyzje o zwrocie nadpłaconej kary.

Art. 13v ust. 3 i 4 ustawy o przeciwdziałaniu nadmiernym opóźnieniom w transakcjach handlowych

6. W jakich okolicznościach Prezes Urzędu podwyższa wysokość kary?

Jeśli w okresie 2 lat od dnia, w którym decyzja o nałożeniu kary stała się ostateczna, Prezes Urzędu ponownie stwierdzi nadmierne opóźnianie się ze spełnianiem świadczeń pieniężnych przez podmiot, na który została nałożona ta kara, wysokość kary ulega podwyższeniu o **50%** bez możliwości jej obniżenia.

Art. 13v ust. 5 ustawy o przeciwdziałaniu nadmiernym opóźnieniom w transakcjach handlowych

7. W jakim terminie należy zapłacić administracyjną karę pieniężną?

Przedsiębiorca powinien uiścić administracyjną karę pieniężną w terminie 30 dni od dnia, w którym decyzja o jej nałożeniu stała się ostateczna.

Art. 13x ust. 2 ustawy o przeciwdziałaniu nadmiernym opóźnieniom w transakcjach handlowych

8. W jaki sposób obliczana jest wysokość kary za nadmierne opóźnienie się ze spełnianiem świadczeń pieniężnych?

Kara za nadmierne opóźnianie się ze spełnianiem świadczeń pieniężnych obliczana jest jako suma jednostkowych kar.

Kara jednostkowa jest to kara za każde niespełnione oraz spełnione po terminie świadczenie, które było wymagalne w okresie objętym postępowaniem, z pominięciem tych świadczeń pieniężnych, w przypadku których termin ich spełnienia upłynął wcześniej niż 2 lata przed dniem wszczęcia postępowania. Wysokość każdej jednostkowej kary zależy od wartości niespełnionego lub spełnionego po terminie świadczenia i długości opóźnienia.

Wysokość jednostkowej kary obliczana jest wg wzoru:

$$JKP = WŚ \times n / 365 \times OU$$

gdzie:

JKP - jest to jednostkowa kara za niespełnione lub spełnione po terminie świadczenie pieniężne,

WŚ - jest to wartość niespełnionego lub spełnionego po terminie świadczenia pieniężnego, n - jest to wyrażony okres (w dniach), który upłynął od dnia wymagalności niespełnionego lub spełnionego po terminie świadczenia pieniężnego, do ostatniego dnia okresu objętego postępowaniem, albo do dnia jego spełnienia jeżeli świadczenie pieniężne zostało spełnione w okresie objętym postępowaniem,

OU - są to odsetki ustawowe za opóźnienie w transakcjach handlowych, ustalone na dzień wydania decyzji o nałożeniu administracyjnej kary pieniężnej.

Art. 13v ust 2 ustawy o przeciwdziałaniu nadmiernym opóźnieniom w transakcjach handlowych

9. Co oznaczają odsetki ustawowe na gruncie ustawy o przeciwdziałaniu nadmiernym opóźnieniom w transakcjach handlowych?

Odsetki ustawowe za opóźnienie w transakcjach handlowych oznaczają:

- w przypadku transakcji handlowych, w których dłużnikiem jest podmiot publiczny będący podmiotem leczniczym - odsetki w wysokości równej **sumie stopy referencyjnej Narodowego Banku Polskiego i ośmiu punktów procentowych**,
- w przypadku transakcji handlowych, w których dłużnikiem nie jest podmiot publiczny będący podmiotem leczniczym - odsetki w wysokości równej **sumie stopy referencyjnej Narodowego Banku Polskiego i dziesięciu punktów procentowych**

Art. 4 pkt 3 ustawy o przeciwdziałaniu nadmiernym opóźnieniom w transakcjach handlowych

10. Jaką stopę referencyjną Narodowego Banku Polskiego stosuje się przy ustalaniu odsetek ustawowych za opóźnienie w transakcjach handlowych?

Do ustalenia wysokości odsetek ustawowych za opóźnienie w transakcjach handlowych stosuje się stopę referencyjną Narodowego Banku Polskiego obowiązującą w dniu:

- 1 stycznia - do odsetek należnych za okres od dnia 1 stycznia do dnia 30 czerwca,
- 1 lipca - do odsetek należnych za okres od dnia 1 lipca do dnia 31 grudnia.

Art. 11b ustawy o przeciwdziałaniu nadmiernym opóźnieniom w transakcjach handlowych

11. Jak jest liczona kara - przykład I

Opis hipotetycznej sytuacji:

Prezes UOKiK w wyniku przeprowadzonego postępowania stwierdził nadmierne opóźnianie się ze spełnianiem świadczeń pieniężnych przez podmiot X.

Okres objęty postępowaniem: luty-marzec-kwiecień 2020 r.

W toku postępowania ustalono, że podmiot X fakturę nr 2/2020 wystawioną na kwotę 6 mln zł z datą zakupu 2 stycznia 2020 r. zapłacił 17 marca 2020 r. Termin zapłaty świadczenia pieniężnego strony ustaliły na 60 dni.

Wysokość jednostkowej kary obliczana jest wg wzoru: $JKP = WŚ \times n/365 \times OU$, gdzie:

JKP - jest to jednostkowa kara za niespełnione lub spełnione po terminie świadczenie pieniężne

WŚ - jest to wartość niespełnionego lub spełnionego po terminie świadczenia pieniężnego

n - jest to wyrażony okres (w dniach), który upłynął od dnia wymagalności niespełnionego lub spełnionego po terminie świadczenia pieniężnego, do ostatniego dnia okresu objętego postępowaniem, albo do dnia jego spełnienia jeżeli świadczenie pieniężne zostało spełnione w okresie objętym postępowaniem

OU - są to odsetki ustawowe za opóźnienie w transakcjach handlowych, ustalone na dzień wydania decyzji o nałożeniu administracyjnej kary pieniężnej; jest to zatem suma narosłych odsetek do dnia wydania decyzji.

W opisanej sprawie:

WŚ - 6 000 000 zł

n - 15 dni

OU - 11,5% (przy założeniu że wysokość stóp referencyjnych NBP wynosi 1,5%)

$JKP = 6\,000\,000\text{ zł} \times 15/365\text{ dni} \times 11,5\% = 28\,356\text{ zł}$

Prezes UOKiK w decyzji administracyjnej nałożył na podmiot X karę pieniężną w wysokości **28 356 zł.**

12. Jak jest liczona kara - przykład II

Opis hipotetycznej sytuacji:

Dłużnik opóźnia się z zapłatą kilku świadczeń pieniężnych. Za każde takie niezapłacone świadczenie będzie naliczana osobna kara. Suma kar obliczonych według wzoru: $JKP = WŚ \times n/365 \times OU$ będzie stanowić administracyjną karę pieniężną nakładaną przez Prezesa UOKiK.

Prezes UOKiK 15 lipca 2020 r. wszczął wobec przedsiębiorcy Y postępowanie w sprawie nadmiernego opóźniania się ze spełnianiem świadczeń pieniężnych i stwierdził nadmierne opóźnianie się ze spełnianiem świadczeń pieniężnych przez podmiot Y.

Okres objęty postępowaniem: kwiecień - maj - czerwiec 2020r.

Przedsiębiorca Y nie zapłacił w terminie przedsiębiorcy Z świadczenia pieniężnego w wysokości 3 500 000 zł - termin zapłaty przypadął na 30 kwietnia 2020 r., przedsiębiorca Y zapłacił 15 maja 2020 r.

Przedsiębiorca Y nie zapłacił w terminie przedsiębiorcy K świadczenia pieniężnego w wysokości 1 500 000 zł - termin zapłaty przypadął na 30 kwietnia 2020 r., przedsiębiorca Y zapłacił 5 maja 2020 r.

Przedsiębiorca Y nie zapłacił w terminie przedsiębiorcy J świadczenia pieniężnego w wysokości 5 000 000 zł - termin zapłaty przypadął na 30 maja 2020 r., przedsiębiorca Y zapłacił 15 czerwca 2020 r.

Wysokość jednostkowej kary obliczana jest wg wzoru: $JKP = WŚ \times n/365 \times OU$, gdzie:

JKP - jest to jednostkowa kara za niespełnione lub spełnione po terminie świadczenie pieniężne

WŚ - jest to wartość niespełnionego lub spełnionego po terminie świadczenia pieniężnego

n - jest to wyrażony okres (w dniach), który upłynął od dnia wymagalności niespełnionego lub spełnionego po terminie świadczenia pieniężnego, do ostatniego dnia okresu objętego postępowaniem, albo do dnia jego spełnienia jeżeli świadczenie pieniężne zostało spełnione w okresie objętym postępowaniem

OU - są to odsetki ustawowe za opóźnienie w transakcjach handlowych, ustalone na dzień wydania decyzji o nałożeniu administracyjnej kary pieniężnej; jest to zatem suma narosłych

odsetek do dnia wydania decyzji.

W opisanej sprawie:

JKP 1

WŚ - 3 500 000 zł

n - 15 dni

OU - 10,10% (przy założeniu że wysokość stóp referencyjnych NBP wynosi 0,10%)

JKP 1 = 14 527,40 zł

JKP 2

WŚ - 1 500 000 zł

n - 5 dni

OU - 10,10% (przy założeniu że wysokość stóp referencyjnych NBP wynosi 0,10%)

JKP 2 = 2 075,34 zł

JKP 3

WŚ - 5 000 000 zł

n - 16 dni

OU - 10,10% (przy założeniu że wysokość stóp referencyjnych NBP wynosi 0,10%)

JKP 3 = 22 136,99 zł

Suma jednostkowych kar pieniężnych wyniosła: 38 739,73 zł

Prezes UOKiK w decyzji administracyjnej nałożył na podmiot Y karę pieniężną w wysokości **38 739, 73 zł.**

13. Jak jest liczona kara - przykład III

Opis hipotetycznej sytuacji:

Prezes UOKiK 30 czerwca 2020 r. wydał decyzję administracyjną i nałożył karę pieniężną w sprawie nadmiernego opóźniania się ze spełnianiem świadczeń pieniężnych wobec podmiotu Z.

Okres objęty postępowaniem: marzec - kwiecień - maj 2020 r.

Przedsiębiorca Z nie zapłacił w terminie przedsiębiorcy A świadczenia pieniężnego w wysokości 2 000 000 zł - termin zapłaty przypadął na 30 kwietnia 2020 r., przedsiębiorca Z do dnia wydania decyzji Prezesa UOKiK nie uiścił zapłaty.

Przedsiębiorca Z nie zapłacił w terminie przedsiębiorcy B świadczenia pieniężnego w wysokości 4 500 000 zł - termin zapłaty przypadął na 15 maja 2020 r., przedsiębiorca Z do dnia wydania decyzji Prezesa UOKiK nie uiścił zapłaty.

Wysokość jednostkowej kary obliczana jest wg wzoru: $JKP = WŚ \times n/365 \times OU$, gdzie w

opisanej sprawie:

JKP 1

WŚ - 2 000 000 zł

n - 31 dni

OU - 11,5% (przy założeniu, że wysokość stóp referencyjnych NBP wynosi 1,5%)

JKP 1 = 19 534 zł

JKP 2

WŚ - 4 500 000 zł

n - 16 dni

OU - 11,5% (przy założeniu, że wysokość stóp referencyjnych NBP wynosi 1,5%)

JKP 2 = 22 684 zł

Suma jednostkowych kar pieniężnych wyniosła: 42 218 zł

Prezes UOKiK wydał w dniu 30 czerwca 2020 r. decyzję administracyjną i nałożył na podmiot Z karę pieniężną w wysokości **42 218 zł**.

Inne

1. W jaki sposób traktowany jest faktoring na gruncie ustawy o przeciwdziałaniu nadmiernym opóźnieniom w transakcjach handlowych i prowadzonych postępowań w sprawie nadmiernego opóźniania się ze spełnianiem świadczeń pieniężnych?

W toku postępowań w sprawie nadmiernego opóźniania się ze spełnieniem świadczeń pieniężnych okoliczność zastosowania faktoringu oraz zasady rozliczeń przyjętych w konkretnym przypadku przez strony transakcji handlowych, jak również treść umów będzie poddana indywidualnej ocenie i analizie.

Celem oceny będzie w każdym przypadku ustalenie czy i w jakiej części poddane analizie świadczenia pieniężne zostały zapłacone z zastosowaniem faktoringu, która strona transakcji handlowej ponosiła koszty udziału faktora w realizacji płatności oraz w jakim terminie dana płatność została dokonana na rzecz wierzyciela będącego stroną transakcji handlowej. Powyższe ustalenia będą miały na celu ocenę terminowości (z perspektywy terminów ustalonych umownie) regulowania należności przez dłużników.

Co do zasady, jako zapłacona w terminie (pod warunkiem dokonania płatności w terminie wynikającym z pierwotnej transakcji handlowej i bez naruszenia maksymalnych terminów ustawowych) będzie traktowana płatność dokonana przez faktora działającego z inicjatywy dłużnika bez jednoczesnych obciążeń po stronie wierzyciela.

Z kolei działania faktora z inicjatywy wierzyciela (przy ponoszeniu przez niego obciążeń wynikających z umowy faktoringu przy cesji wierzytelności na rzecz faktora) jako termin dokonanej faktycznie płatności będzie traktowany termin zapłaty należności przez dłużnika na rzecz faktora (który w opisanej sytuacji w wyniku cesji jest nowym wierzycielem).

Uwagi wymagać będzie analiza zapisów umów pod kątem zgodności z prawem powszechnie obowiązującym, w tym w szczególności z ustawą o zapobieganiu nadmiernym opóźnieniom w transakcjach handlowych celem ustalenia czy w zawieranych umowach nie znajdują się zapisy, które prowadzą do obejścia prawa i pokrzywdzenia strony umowy będącej wierzycielem w zakresie realizacji prawa do otrzymania należności w terminie.

Urząd Ochrony Konkurencji i Konsumentów
pl. Powstańców Warszawy 1 < 00-950 Warszawa
www.uokik.gov.pl > Twitter: @UOKiKgovPL